

CVIČENÍ Z ANALYTICKÉ CYTOMETRIE 2023/2024

8.-10.1. 2024, BFÚ

Cvičení se uskuteční ve dnech 8-10.1.2024, každá skupina se dostaví na cvičení po dobu dvou dnů (skupina A+B: 8-9.1.2024, skupina C+D: 9-10.1.2024. Cvičení se uskuteční v laboratořích Biofyzikálního ústavu AV ČR.

Protokol 1 – Mgr. Ondřej Vacek

Fucci 8 buňky - sběr, měření a analýza buněčného cyklu pomocí fluorescenčních proteinů, analýza na konfokálním mikroskopu

Protokol 2 – Ing. Michaela Chorvátová

Detekce proliferace, buněčného cyklu a buněčné životnosti po ovlivnění buněk DU-145 inhibitorem neddylace

Protokol 3 – Mgr. et Mgr. Daniela Rubanová

Imunofenotypizace lidské krve - analýza vybraných subpopulací krevních buněk a jejich aktivace

Den 1 8.1.2024	A)	B)	C)	D)
9 - 12:30 hod	Úvod 1)Hela 8 Fucci založení experimentu – mikroskop 1)Hela 8 Fucci - cytometr (Souček lab)	Úvod 3)Imunofenotypizace (Kubala lab)		
12:30-13h	pauza	pauza		
13- 17 hod	2)Proliferace a buněčný cyklus (419)	1)Hela 8 Fucci založení experimentu - mikroskop 1)Hela 8 Fucci - cytometr (Souček lab)		

Den 2 9.1.2024	A)	B)	C)	D)
9 – 10 hod			Úvod 3)Imunofenotypizace (Kubala lab)	Úvod 2)Proliferace a bun. Cyklus (419)
10-11	1)Hela 8 Fucci - analýza na mikroskopu (Souček lab)			
11-12	pauza	1)Hela 8 Fucci - analýza na mikroskopu (Souček lab)		
12-13hod	3)Imunofenotypizace (Kubala lab)	pauza	1)Hela 8 Fucci - založení experimentu - mikroskop (Souček lab)	
13-14h		2)Proliferace a bun. Cyklus (419)		pauza
14-15h				1)Hela 8 Fucci založení experimentu - mikroskop (Souček lab)
15-17h				

Den 3 10.1.2023	A)	B)	C)	D)
9 – 13 hod			2)Proliferace a buněčný cyklus (419)	1)Hela 8 Fucci - cytometr 1)Hela 8 Fucci - analýza na mikroskopu (Souček lab)
13-13:30 hod			pauza	pauza
13:30-16:30h			1)Hela 8 Fucci - analýza na mikroskopu (Souček lab)	3)Imunofenotypizace

Rozdělení studentů:

Skupina	Datum	Učo	Student	Studium
A) CZ	8-9.1.2023	461725	Bajerová, Martina	PřF N-EBZ IMUNO [sem 1, roč 1]
		500579	Blažková, Gabriela	PřF N-EBZ IMUNO [sem 1, roč 1]
		499584	Bočková, Tami	PřF N-EBZ VYBIO [sem 1, roč 1]
		509279	Böhmeová, Nina	PřF N-EBZ FYZIO [sem 1, roč 1]
		509369	Foretová, Barbora	PřF N-EBZ FYZIO [sem 1, roč 1]
B) CZ	8-9.1.2023	506777	Chamrádová, Linda	PřF N-EBZ IMUNO [sem 1, roč 1]
		499292	Chmelařová, Barbora	PřF N-EBZ VYBIO [sem 1, roč 1]
		480090	Kolčáková, Nela	PřF N-EBZ IMUNO [sem 1, roč 1]
		359042	Miléřová, Lenka	PřF N-EBZ VYBIO [sem 1, roč 1]
		509199	Neumeisterová, Nikola	PřF N-EBZ IMUNO [sem 1, roč 1]
C) CZ	9-10.1.2023	505240	Straník, Jaroslav	PřF N-EBZ FYZIO [sem 1, roč 1]
		506046	Streit, Pavel	PřF N-EBZ IMUNO [sem 1, roč 1]
		484192	Šillerová, Zdeňka	PřF N-EBZ IMUNO [sem 1, roč 1]
		506839	Voznicová, Simona	PřF N-EBZ IMUNO [sem 1, roč 1]
Group	Date	Personal ident. number	Student	Studies
D) EN	9-10.1.2023	498936	Bajusová, Erika	PřF N-LGM BLDLGM [sem 1, roč 1]
		538725	Goralija, Adna	PřF N-MCBE MCBE [sem 3, roč 2]
		538717	Omerbegović, Sabina	PřF N-MCBE MCBE [sem 3, roč 2]
		538713	Tomar, Ayushi	PřF N-MCBE MCBE [sem 3, roč 2]
		538721	Yusuf, Abdulhaqem	PřF N-MCBE MCBE [sem 3, roč 2]

Protokol 1

Model HeLa 8 Fucci buňky – měření a analýza buněčného cyklu pomocí fluorescenčních proteinů

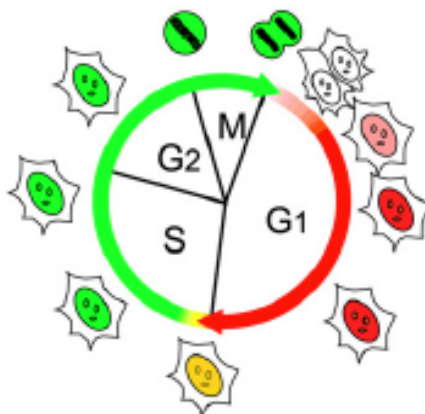
Cíl

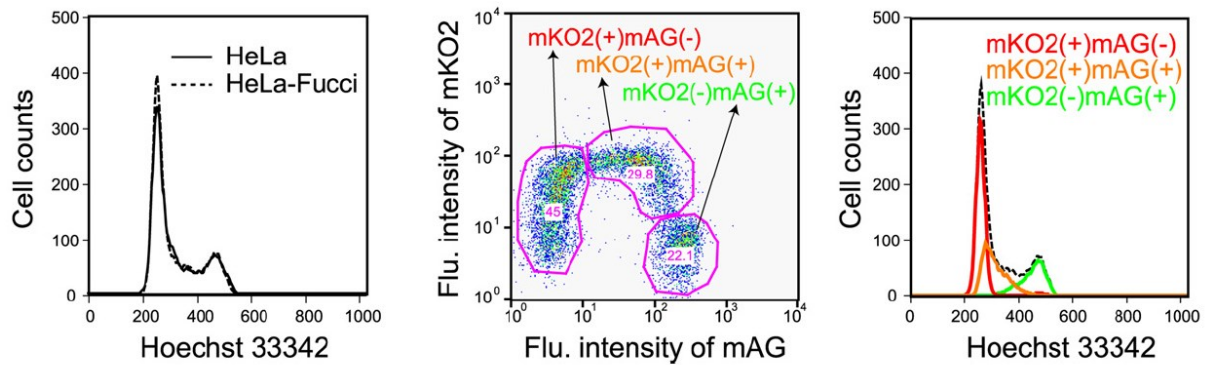
- cílem experimentu je seznámit se s modelovou buněčnou linií HeLa 8 Fucci, která umožňuje analýzu buněčného cyklu na živých buňkách bez potřeby fixace a značení
- měření proběhne na přístroji BD FACS Verse
- ukázka vyhodnocení dat bude provedena pomocí programu FlowJo
- analýza buněk na konfokálním mikroskopu po ovlivnění různými látkami

Teorie

Buněčná linie HeLa 8 Fucci

- buněčná linie HeLa – lidská permanentní buněčná linie odvozená z karcinomu děložního čípku
- nejstarší a jedna z nejčastěji používaných lidských buněčných linií
- Fucci próba (fluorescent ubiquitination-based cell cycle indicator) – umožňuje vizualizovat progresi buněčného cyklu u živých buněk
- buňky s Fucci ve fázi G1 emitují červené světlo, ve fázi S/G2/M zelené světlo
- více – viz pdf. souboru uložené ve studijních materiálech

(Sakaue-Sawano et al., 2008; viz studijní materiály)

1) ANALÝZA NA PRŮTOKOVÉM CYTOMETRU

Materiál

- připravená buněčná line **HeLa 8 Fucci**
- **roztok PBS+EDTA** (kyselina ethylendiamintetraoctová). EDTA je chelatační činidlo, které mimo jiné vychytává Ca^{2+} ionty, čímž rozrušuje mezibuněčné spoje
- **trypsin** - pankreatický enzym (serinová proteáza), štěpí amidové a esterové vazby argininu a lysinu. Působení trypsinu uvolňuje adherentní buňky od kultivačního povrchu
- **nesterilní médium se sérem** – inaktivace trypsinu
- **PBS** – oplach buněčné suspenze

Postup:

Sběr a příprava vzorků

- odsát médium z buněk
- přidat 2 ml PBS+EDTA – 1-2 minuty nechat působit
- odsát PBS+EDTA
- přidat 0,5 ml trypsinu – nechat inkubovat v termostatu (37°C) dokud se buňky neuvolní (cca 1-2 minuty)
- přidat 2,5 ml média se sérem (inaktivace trypsinu)
- misku opláchnout 1 ml PBS, přenést do zkumavky k buněčné suspenzi
- stočit 200g 5 minut
- odsát supernatant
- pelet rozsuspendovat v 1 ml PBS
- stočit 200g 5 min
- odsát supernatant
- pelet rozsuspendovat v 300 μl PBS a měřit

Výsledky

Popište postup měření buněčného cyklu u této linie + přiložte výsledky měření získané vyhodnocením v programu FlowJo

2) ANALÝZA NA KONFOKÁLNÍM MIKROSKOPU

Postup:

den 1: Výsev buněk HeLa 8 Fucci na mikroskopickou analýzu

den 2: Ovlivnění látkami

MLN-4924 (zásobní koncentrace 10 mM, výsledná koncentrace 1 μ M)

TRAIL (50 ug/ml zásobní koncentrace, 50 ng/ml výsledná koncentrace)

Mitomycin (zásobní koncentrace 1 mg/ml, výsledná koncentrace 1 μ g/ml)

Doplňte poznámky k látkám TRAIL a Mitomycin (co to je za látky, co způsobují a k čemu se používají), viz poznámky u MLN-4924 v protokolu č. 2)

Dopočtete množství látek, které se bude k buňkám přidávat (V celk.= 300uL)

den 3: Analýza buněk na mikroskopu

Popište postup analýzy na mikroskopu a změny, které jste pozorovali u buněk ovlivněných látkami

---

Protokol 2

Detekce proliferace, buněčného cyklu a buněčné životnosti po ovlivnění buněk DU-145 inhibitorem neddylace

---

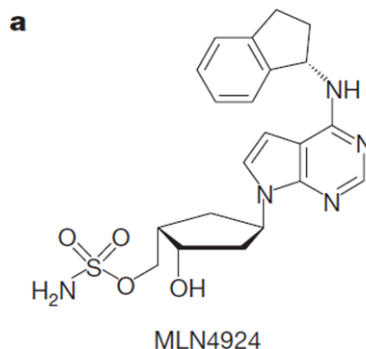
Cíle

- cílem experimentu je ovlivnit buněčnou linii DU-145 inhibitorem neddylace (MLN-4924 – **0,11uM**) a vyšetřit účinky jeho působení
- působení MLN-4924 po dobu 24 hodin vede k deregulaci buněčného cyklu
- měření proběhne na přístroji Attune Flow Cytometer

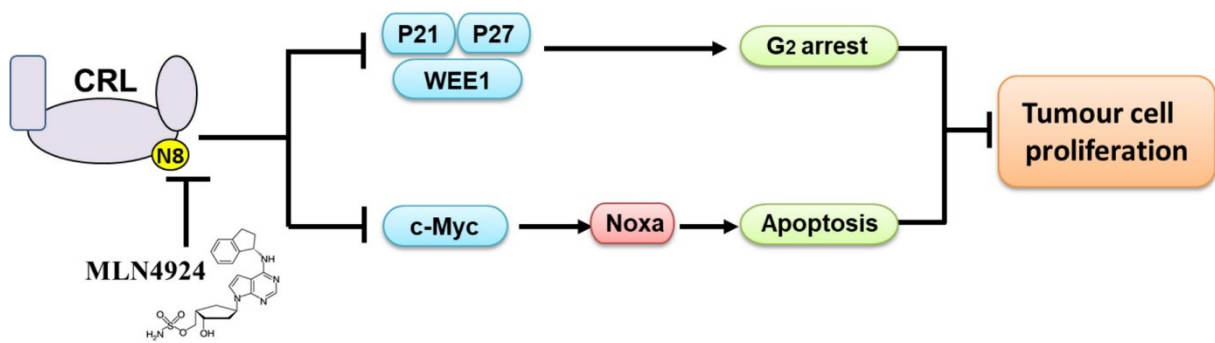
Teorie

MLN-4924

- ATP kompetitivní inhibitor
- I. fáze klinického testování pro lymfom, mnohočetný myelom, AML, ALL, melanom a další nehematologické nádory
- Tvoří velmi stabilní adukt mezi NEDD8 a MLN-4924 vede k zastavení dráhy neddylace (viz obrázek). Dráha neddylace je nezbytná pro aktivitu ubikvitin ligázy Skp2^{SCF}, která se účastní regulace různých buněčných pochodů. Mezi její významné substráty patří proteiny řídící procesy, jako jsou buněčný cyklus (p27^{Kip1}, p21^{cip1}), buněčné replikace (Cdt1) a další.

Obrázek 1: Struktura inhibitoru MLN-4924. (Soucy et al., 2009 Nature)

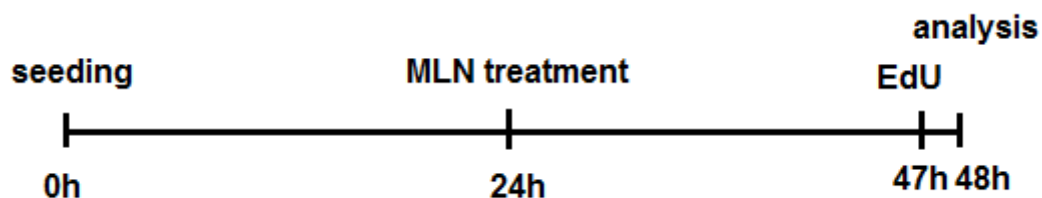

Obrázek 2: Schéma blokování neddylace a proliferace inhibítorem MLN-4924. (Wenjuan Zhang et. al., 2018, Cell proliferation)

MĚŘENÍ PROLIFERACE A BUNĚČNÉHO CYKLU

Materiál

- buněčná linie DU-145 (kontrola a ovlivněné buňky)
- roztok PBS+EDTA (kyselina ethylendiamintetraoctová)
- trypsin
- nesterilní médium se sérem – inaktivace trypsinu
- nesterilní FACS zkumavky, špičky, pipety
- PBS + 1% BSA
- Live Dead Fixable stain kit Red
- Edu click-iT AF488 kit (Molecular Probes C10420)
- Fx cycle Violet (Theromofisher Scientific F10347)

Obrázek 3: Design experimentu a časy ovlivnění buněk inhibítorem MLN-4924.

Postup

1. Sběr a příprava vzorků

- odsát médium z buněk
- přidat 3 ml PBS+EDTA – nechat 2 minuty působit
- odsát PBS+EDTA
- přidat 0,5 ml trypsinu – nechat inkubovat v termostatu (37°C) dokud se buňky neuvolní (cca 2 minuty)
- přidat 2,5 ml média se sérem (inaktivace trypsinu)
- stočit 200g 5 minut, odsát supernatant

2. Značení viability – LD Green/LD Yellow

- naředit značku pro viabilitu v PBS (1:1000)
- přidat 100 µl/vzorek, inkubovat 15 min, 4°C
- přidat 1 ml PBS + 1% BSA, stočit (200g, 5 min), odsát supernatant

3. Fixace

- rozsuspendovat buňky ve 100 µl 4% PFA
- inkubovat 15 min, RT
- přidat 1 ml PBS + 1% BSA, stočit (200g, 5 min), odsát supernatant

4. Permeabilizace

- rozsuspendovat buňky ve 100 µl 0,15% Tritonu X-100
- inkubovat 15 min, RT
- přidat 1 ml PBS + 1% BSA
- odpipetovat 250 µl z každého vzorku do nové zkumavky a nadepsat jako ISO kontrola
- stočit (200g, 5 min), odsát supernatant

5. Click-iT reakce

- připravit click-iT reakční směs dle rozpisu
- přidat 125 µl click iT směsi/vzorek nebo 125 µl PBS/ ISO kontrolu
- inkubovat 30 min, RT ve tmě
- do obou zkumavek přidat 1 ml PBS + 1% BSA, stočit (200g, 5 min), odsát supernatant

	1 reakce
PBS	109,5 μ l
CuSO ₄	2,5 μ l
Fluorescent dye azide	0,625 μ l
Reaction buffer additive (diluted 10x)	12,5 μ l
Total reaction volume	125 μ l

6. Značení buněčného cyklu

- naředit značku Fx cycle Violet v PBS (1:1000) a RNase (1:1000)
- přidat 500 μ l/vzorek
- inkubovat 30 min, RT ve tmě

Výsledky

Popište postup měření a vyhodnocování buněk na průtokovém cytometru + přiložte výsledky měření získané vyhodnocením v programu FlowJo

---

Protokol 3

Imunofenotypizace lidské krve

Cíl

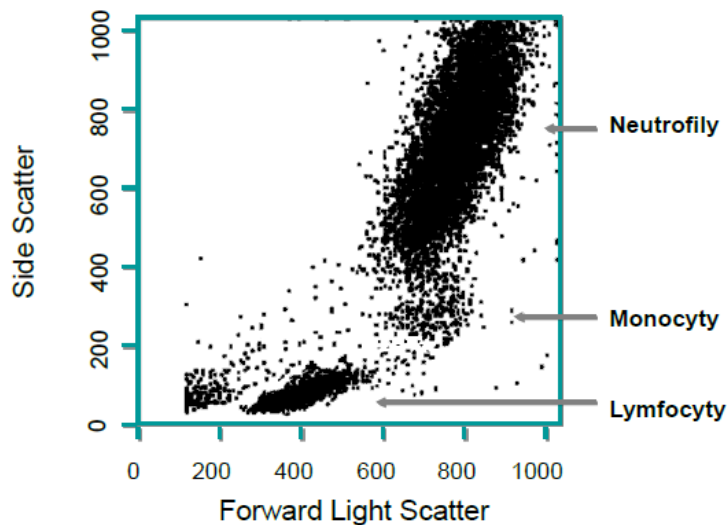
- Cílem experimentu je stanovit zastoupení jednotlivých populací buněk v krvi na základě granularity, velikosti či exprese, pro tyto buňky typických, povrchových markerů.
- Dále u neutrofilních granulocytů bude stanovena míra aktivace po stimulaci s G-CSF (granulocyte colony stimulating factor), prozánětlivých cytokinem, který aktivuje buňky myeloidní řady.
- Měření proběhne na průtokovém cytometru SONY SP6800 s následným vyhodnocení ve FlowJo.

Teorie

- Pojem imunofenotypizace představuje analýzu heterogenních populací buněk v krvi za účelem identifikace přítomnosti a podílu různých buněčných subpopulací.
- Identifikace probíhá na základě exprese vybraných povrchových CD antigenů (markerů), a to s použitím fluorescenčně značených monoklonálních protilátek proti těmto antigenům. CD antigeny jsou většinou receptory nezbytné pro funkci dané buňky (buněčná komunikace, adheze, metabolismus apod.).
- Na základě rozptylu světla mohou být hlavní populace rozděleny dle velikosti a granularity (Obr. 1).
- Tato metoda se využívá jak ve výzkumu, tak v klinických laboratořích při diagnostice hematologických malignit.

Tab. 1: Frekvence lidských buněk v periferní krvi člověka.

Buněčný typ	Množství (%)
T lymfocyty	10-25
B lymfocyty	3-10
Granulocyty (eos, bas, neu)	45-65
Monocyty	3-10
NK buňky	2-5
Dendritické buňky (DC)	0,5-1
Kmenové buňky	0,01-0,05

Obr. 1: FSC a SSC leukocytů získaných z plné krve po lyzaci erytrocytů.

Postup

1. Krev zdravého dobrovolníka bude odebrána zdravotní sestrou do antikoagulačního činidla (40 μ L heparinu/1 mL krve).
2. Krev rozdělit na dva vzorky, přičemž jeden vzorek stimulovat pomocí G-CSF minimálně 120 min (5 μ g/mL).
3. Po uplynulé době přidat do každé flow zkumavky po 100 μ L suspenze (1x zkumavka nebarvená + 1x izotyp + 2x barvená).
4. Buňky ve zkumavce zafixovat 3,2% formaldehydem 1:1 na 10 min, RT.
5. Následně zlyzovat erytrocyty přidáním 3 mL dH_2O , 5 min (nebo do vyčerení), RT.
6. Takhle připravené suspenze stočit (350 x g, RT, 5 min) a resuspendovat ve 100 μ L PBS s 1% BSA.
7. Přidat protilátky do zkumavek 2, 3 a 4 viz. Tab. 2 - inkubovat 15-20 min na ledu.
8. Přidat 3 mL PBS na promytí.
9. Stočit (350 x g, RT, 5 min) a resuspendovat ve 150 μ L PBS, uchovat na ledě.
10. Analýza na FACS.

Tab. 2: Protilátky pro FACS (všechny od SONY Biotechnology).

Zkumavka č.	CD marker	Fluoro- chrom	Populace buněk	Ředění	Kat. č.	excitace/emise (nm)
1 (bez G-CSF)	nebarvená ctrl	---	---	---	---	---
2 (bez G-CSF)	Izotyp	PerCP	---	1:40	2603150	482/675
	Izotyp	PE	---	1:50	2600565	496/578
	Izotyp	PE/Cy7	---	1:50	2600630	496/785
	Izotyp	APC/Cy7	---	1:50	2600635	650/785
	Izotyp	APC	---	1:50	2600705	650/660
3 (bez G-CSF)	CD11b	PerCP	Neutrofil - aktivace	1:40	1106150	482/675
	CD3	PE	T lymfocyt	1:50	2324030	496/578
	CD4	PE/Cy7	Pomocný T lymfocyt	1:50	2102560	496/785
	CD8	APC/Cy7	Cytotoxický T lymfocyt	1:50	2323570	650/785
	CD19	APC	B lymfocyt	1:50	2111060	650/660
4 (G-CSF)	CD11b	PerCP	Neutrofil - aktivace	1:40	1106150	482/675

Výsledky

Popište postup měření a „gatování“ jednotlivých populací + přiložte výsledky měření vyhodnocených pomocí programu FlowJo.